

ID-DIPARTIMENT GĦALL-KURRIKULU,
TAGĦLIM TUL IL-ĦAJJA U IMPJEGABILITÀ
Id-Direttorat għall-Programmi ta' Tagħlim u Assessjar
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Primarji 2022

Ir-Raba' Sena

IL-MALTI
(Il-Fehim mill-Qari u l-Kitba)

Il-Hin: Siegħa u kwart

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

Il-Marki	
Il-Fehim mill-Qari	Il-Kitba
_____ 30 marka	_____ 30 marka

Aqra sew dan li ġej:

- Ikteb ismek, kunjomok u l-klassi.
- Qabel tikteb it-tweġiba, aqra u ifhem sewwa l-mistoqsija.
- Jekk ma tkunx taf tagħti xi tweġiba, ħalliha vojta u kompli l-oħrajn. Imbagħad erġa' ppruvaha fl-aħħar.
- Jekk tiegħu żball, ingassah pulit u erġa' ikteb.
- Qis li ma tħalli barra xejn.

IL-FEHIM MILL-QARI

A. Aqra din l-istorja: Oĥt Xummiemu tieĥu qatgħa

(15-il marka)

Persważ li b'xi mod tafu min jien. Jien Xummiemu, l-annimal ambjentalista, li dejjem nišhaq fuq li nżommu nadif u nieĥdu ĥsieb l-ambjent naturali ta' pajjiżna. Imma llum l-istorja mhijiex biss fuqi imma wkoll fuq oĥti. (paragrafu 1)

L-għalliema tal-iskola kienu ddeċidew li jiddedikaw ġimgħa sħiħa fuq l-ambjent. Kull tifel u tifla ngħataw pjanta żgħira biex jieĥdu ĥsiebha u biex fl-aħħar tax-xahar jeĥduha d-dar. (paragrafu 2)

Fl-aħħar tax-xahar, Xummiemu u oĥtu ĥadu l-pjanti d-dar, qegħduhom fil-ġnien bit-tama li toħroġ xi fjura. Sfortunatament, xejn minn dan ma seĥħ għax il-pjanti ma marrux 'il quddiem, tant li bdew iwaqqgħu l-weraq sakemm mietu. (paragrafu 3)

Bdew isaqsu ĥafna mistoqsijiet l-għala ġara hekk. Tgħid ma saqqewhomx biżżejjed? Tgħid il-ĥamrija kellha bżonn xi sustanzi? Min jaf jekk hux minħabba r-riĥ jew għax kellhom fuqhom wisq xemx? Iż-żmien ma jistenna lil ĥadd, u fil-post tal-pjanti beda tiela' l-ĥaxix ĥażin. Tgħidx kemm ĥarġu fjuri ta' kull kulur. Sewwa jgħid Xummiemu li fid-dinja m'hemmx ĥaxix ĥażin għax kolloxx fih is-sabiĥ tiegħu kif ukoll il-bżonn tiegħu. Il-ġnien reġa' ĥa l-ĥajja. (paragrafu 4)

Meta waslet il-ĥarifa, oĥt Xummiemu bdiet tibki għax indunat li ĥafna mis-siġar kienu qed iwaqqgħu l-weraq, u ĥasbet li kienu se jmutu kollha bħalma ġralhom il-pjanti. Xummiemu serrħilha moħħha li s-siġar ma kinux se jmutu. Fil-ĥarifa hekk jiġrilhom u mbaġħad fir-rebbiegħa terġa' tarahom itellgħu l-weraq. (paragrafu 5)

Ħbieb, agħmlu bħal oħt Xummiemu u agħtu kas ta' dak li qed jiġri madwarkom fid-dinja tan-natura. Hekk tkunu tistgħu tapprezzaw aktar l-ambjent. (paragrafu 6)

Wieġeb il-mistoqsijiet fuq l-istorja li qrajt.

1. Ikteb fil-kaxxa l-vojta jekk hux **Veru** jew **Falz**.

(4 marki)

a.	L-istorja hija dwar Xummiemu biss.	_____
b.	Il-pjanta ta' oħtu baqgħet ħajja.	_____
ċ.	Fir-rebbiegħa, il-pjanti jwaqqgħu l-weraq.	_____
d.	Il-ħaxix ħażin fih il-ġmiel tiegħu wkoll.	_____

2. Aqta' linja taħt it-tajba.

(2 marki)

(a) Xummiemu u oħtu ħadu l-pjanti

- (i) fil-bidu tax-xahar.
- (ii) f'nofs ix-xahar.
- (iii) fl-aħħar tax-xahar.

(b) Il-ħaxix ħażin

- (i) xorta jista' jagħmel il-fjuri u jsebbaħ l-ambjent.
- (ii) dejjem ikun ikrah u mitluq.
- (iii) ma jikbirx ġol-ġnien tad-dar.

3. Għala taħseb oħt Xummiemu ħadet qatgħa u bdiet tibki?

(2 marki)

4. X'jiġrilhom il-pjanti fl-istaġun tar-rebbiegħa?

(marka)

Marka għal tveġibiet mingħajr żbalji fil-kitba: _____ minn marka

Għarfien il-lingwa

5. Minn paragrafu 4, sib u iktib il-frazi li tfisser **li l-ħin itir**. (marka)

6. Minn paragrafu 4, sib u iktib l-espressjoni li tfisser **reġa' sbieħ**. (2 marki)

7. X'taħseb li tfisser l-idjoma **ma marrux 'il quddiem** fit-tielet paragrafu? (2 marki)

B. Aqra l-istorja: Il-festi u t-tfal (15-il marka)

Malli jgħaddi l-Għid, moħħ il-Maltin imur fuq il-festi tar-raħal. Kulhadd jagħti sehm, anke t-tfal. Il-komunità trid tara li sehem it-tfal jingħata importanza. Hemm raġuni għal dan. Xi darba huma t-tfal tal-lum li jridu jorganizzaw dan il-wirt għani soċjali Malti. Is-sehem tat-tfal jagħmel differenza fil-mod kif tiġi organizzata l-festa.

(paragrafu 1)

Il-festa hija l-attività ewlenija fil-kalendarju annwali tar-raħal. Għalhekk wieħed irid jaħseb għaliha minn qabel. Tara għadd ta' tfal iġorru l-pavaljuni u l-bandalori. Hemm min jiżbogħ xi pedestall. Hemm arbli li jitwaħħlu fl-art f'tarf il-bankina. Iċ-ċentri tal-armar ikissru s-skiet tagħhom u jsiru ċentri tal-attività. **(paragrafu 2)**

U xi ngħidu għall-mużika! Il-mużika hija element importanti fil-festa. Jekk tifel jew tifla jkunu jafu jdoqqu strument, arahom imorru jieħdu sehem fil-kunċerti tal-banda jew fil-marċijiet. Jekk ma jkunux idoqqu, issibhom lebsin bil-flokk tal-festa jew każin,

ikantaw mal-marċ u jxejru xi bandiera jew bużżeġa. Ikun hemm tfal oħra li jieħdu sehem fil-kor tal-knisja biex ikunu parti miċ-ċelebrazzjonijiet interni. (paragrafu 3)

Matul il-festa jsiru tliet purċissjonijiet: il-purċissjoni msejha tat-tfal, ta' lejlet il-festa bir-reliwa tal-qaddis u ta' nhar il-festa bl-istatwa tal-qaddis. Tista' tgħid li fit-tlieta li huma ssib għadd ta' tfal li jilbsu ta' fratelli. L-iktar waħda mistennija għat-tfal hija l-ewwel purċissjoni għax tinvolvi lilhom biss. Issib xi tfal li jerfgħu statwa żgħira tal-qaddis, xi standard żgħir jew xi salib u oħrajn li jdoqqu marċijiet u innijiet tal-festa. Ġeneralment din il-purċissjoni tinvolvi reċta fejn wieħed jitgħallem fuq il-ħajja tal-qaddis. (paragrafu 4)

Fl-aħħar nett biex insalvaw u niżviluppaw il-festa, l-għaqdiet kollha tar-raħal iridu jaħdmu id f'id sabiex iheggu aktar tfal ikollhom sehem akbar fil-festa. (paragrafu 5)

1. Aqta' sing taħt it-tweġiba t-tajba. (3 marki)

- a. Il-Maltin jibdew jaħsbu fuq il-festi (mill-ewwel, wara l-Għid, qabel il-Milied).
- b. Il-festa hija l-attività (sekondarja, soċjali, prinċipali) tar-raħal.
- ċ. Il-purċissjoni l-aktar maħbuba miż-żgħar hija dik (tat-tfal, ta' lejlet il-festa, ta' nhar il-festa).

2. Qabbel il-kolonni skont is-sens tas-silta. (4 marki)

1.	Fil-festa		a.	hija element importanti fil-festa.
2.	Għadd ta' tfal		b.	ikun hemm il-purċissjoni bir-reliwa.
3.	Il-mużika	1	ċ.	kulhadd jagħti sehemu.
4.	F'lejlet il-festa		d.	ikompli jkabbar il-festa.
5.	Sehem it-tfal		e.	iġorru l-bandalori.

3. Imla l-vojt bil-kelma t-tajba li toqgħod **skont is-silta**. (marka)

a. Jekk it-tfal ma jkunux idoqqu, arahom jaqbzu u _____ mal-marċ.

b. Biex inkabbru l-festi kulhadd irid _____ aktar tfal jieħdu sehem fihom.

Marka għal twegġibiet mingħajr żbalji fil-kitba: _____ minn marka

Il-Metalingwa

Imla l-vojt skont il-kuntest. (4 marki)

4. Ġeneralment, il-festi jiġu ċċelebrati bejn ix-xhur ta' Mejju u Settembru, għalkemm hemm xi ftit eċċezzjonijiet. Kull raġal għandu mill-inqas qaddis patrun wieħed u dan _____ (serva) bħala l-baži għall-festa tar-raġal. Matul dawk il-jiem magħżula għall-festa, dak ir-raġal partikolari jzejjen it-toroq bi _____ (statwa) u bandalori ddedikati lill-qaddis, u matul dik il-ġimgħa kollha, in-nies tal-lokal u t-turisti jingħaqdu flimkien sabiex igawdu ċ-ċelebrazzjonijiet _____ (sabiħ) u l-briju _____ (prepożizzjoni *ta'* u artiklu *l-*) festa.

5. Irranġa l-iżbalji ta' din is-sentenza billi żżidilha 2 sinjali tal-puntegġjatura:

Xi ġmiel ta' baħar kemm nixtieq immur nieħu ġelat u noqgħod nilgħaq ix-xemx.

Iktibha **tajba** fil-linja t'hawn taħt. (marka)

6. Aqta' sing taħt it-tajba. (marka)

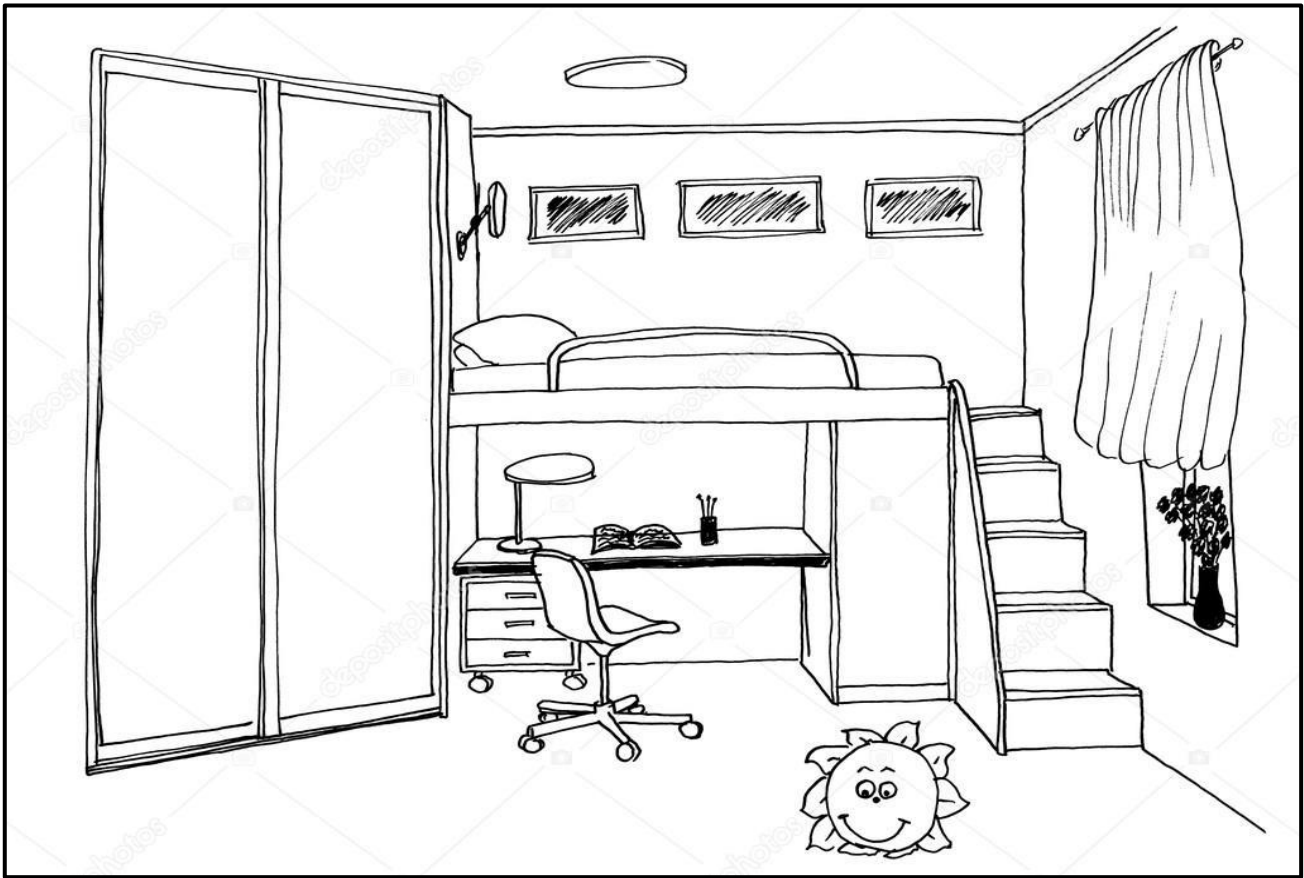
a. Dan is-sajf beħsiebna nixtru żewġ għasafar u (**disa'**, **disgħa**) ħutiet.

b. Fir-rebbiegħa, il-(**widien**, **wiedien**) ikunu miżgħuda bil-fjuri u l-pjanti.

A. Lista ta' kliem

(10 marki)

Ikteb lista ta' għaxar kelmiet li juru oġġetti f'din l-istampa.

B. Aghżel titlu **WIEĦED** minn dawn it-tnejn:

(20 marka)

B.1. Ikteb djalogu bejnek u bejn nannuk meta mort tqatta' ġurnata għandu.

JEW

2. Ikteb rakkont li jispiċċa ... mhux li kien nerga' nagħmel lejl hawnhekk.

B. i. Jekk trid, hejji l-pjan tad-djalogu/tar-rakkont li għażilt fl-ispazju t'hawn taht.

Kitba _____ (Ikteb 1 jew 2)

--

B.ii. Għandu jkun twil bejn 70 u 100 kelma.

Agħti titlu għall-kitba tiegħek. Ikteb ċar u bla żbalji.

[illegible]

- Tmjem il-Karta -